

Handläggare
JHDatum
2024-11-15Diarienummer
KN2024/01459Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar från Hyresgästföreningen

Samråd om EU:s sociala klimatfond, den sociala klimatplanen och regeringens förslag om en riktad elbilspremie

Hyresgästföreningen vill ta tillfället i akt att inkomma med synpunkter inom ramen för samråd om EU:s sociala klimatfond, den sociala klimatplanen och regeringens förslag om en riktad elbilspremie. Nedan följer Hyresgästföreningens synpunkter.

Det är problematiskt att Konjunkturinstitutets studie endast omfattat småhus. Enligt registerdata från Statistiska centralbyrån bor de mest ekonomiskt utsatta hushållen ofta i flerfamiljshus och hyresrätter, varför studiens avgränsning till småhus innebär att en stor och utsatt hushållsgrupp inte har beaktats. Med denna begränsning ger studien därför inte en rättvisande bild av hur Sveriges hushåll påverkas, och det är svårt att dra slutsatser om huruvida föreslagna åtgärder är tillräckliga för att möta de utmaningar som ETS 2 kan medföra.

En riktad elbilspremie är ineffektiv och möter inte resurssvaga hushålls behov

Vi ställer oss kritiska till huruvida en riktad elbilspremie till resurssvaga hushåll på landsbygden kommer att ha avsedd effekt. För de mest resurssvaga hushållen är kostnaden för elbilar fortfarande alltför hög även med ett ekonomiskt stöd. Dessutom är det många hushåll i denna kategori som av ekonomiska skäl saknar möjlighet att äga en bil över huvud taget. Förslaget riskerar därför att exkludera en stor andel resurssvaga hushåll från omställningen, vilket inte ligger i linje med EU:s mål om en socialt inkluderande grön omställning.

Om en elbilspremie införs bör den riktas så brett som möjligt för att möjliggöra en omställning av hela fordonsflottan. Detta skulle innebära fler elbilar på andrahandsmarknaden, vilket i längden kan göra elbilar mer tillgängliga till lägre kostnad för fler hushåll. Samtidigt bör stödet följas upp och utvärderas kontinuerligt för att säkerställa att det når de hushåll som verkligen har behov av det och att det har önskad effekt.

Då många resurssvaga hushåll saknar egen bil, bör en bredare satsning på kollektivtrafik och delade transportlösningar övervägas för att möta ökade

drivmedelspriser med anledning av införandet av ETS 2. Ett ökat stöd till kollektiva transportlösningar skulle kunna minska transportfattigdomen och erbjuda ekonomiskt rimliga alternativ för hushåll som inte har råd med egen bil, särskilt inte en elbil.

Behov av satsningar på energieffektivisering och begränsad prisutveckling i flerbostadshus

De senaste årens prisutveckling och aviserade höjningar på fjärrvärmemarknaden riskerar att leda till högre energikostnader för hushåll i flerbostadshus. Implementeringen av ETS 2 kan medföra ökad efterfrågan på fossilfria bränslen och potentiellt driva upp priserna även för hushåll som redan använder förnybara energikällor för uppvärmning. Analysen tar dock inte hänsyn till hur ETS 2 kan påverka dessa kostnader för hushållen. Det är även viktigt att undersöka energifattigdom bland hushåll och säkerställa att dessa inte drabbas oproportionerligt av ökade energipriser.

Vi bedömer att medel från EU:s sociala klimatfond bör användas för att finansiera energieffektivisering av flerbostadshus. Detta förslag ligger i linje med EU intentioner, som uttrycks i till exempel Energiprestandadirektivet (EPBD), och utgör en mer riktad åtgärd för att stödja ekonomiskt utsatta hushåll. Energieffektivisering minskar hushållens energiförbrukning och sårbarhet för prisfluktuationer och bidrar därigenom till en långsiktigt hållbar kostnadsutveckling för energianvändning. Samtidigt är det viktigt att åtgärderna utformas i samverkan med hyresvärdar, särskilt de med begränsade resurser såsom allmännyttiga och mindre privata fastighetsägare, för att säkerställa en effektiv implementering av energieffektiviserande åtgärder som gynnar hyresgästerna. I arbetet är det också viktigt att de kostnader som uppkommer i och med energieffektiviserande åtgärder inte förs över direkt till hyresgästerna genom hyreshöjningar, då detta främst skulle drabba hushåll med de minsta marginalerna.

Sammanfattningsvis anser vi att studien behöver breddas för att inkludera en fullständig bild av de hushåll som påverkas av ETS 2 och att mer träffsäkra åtgärder behöver övervägas för att säkerställa att Sveriges resurssvaga hushåll kan delta i och gynnas av den gröna omställningen på ett socialt hållbart sätt.

Hyresgästföreningen

Marie Linder, förbundsordförande

Joachim Höggren, utredare

